

په رېسپلکه كاني كابل و جوانی زونه پره

هاشم سهرج

زمانی عه رېسپلکه هان دده رام، به لام جوانی و ناسکی زمانی فېرېنسی کاری تیتکردم، به تایبه تی ماموستای زمانی فېرېنسیم که هانی دده رام بهم زمانه بخوینمه وه، هر به هوی ئه وه شه وه بوو کاره کانم بوچه ندان زمانی دنیا وهرگیتپردان. محمه د مولسهول له نووسینه کانیدا پیداکری له سه ر به هاکانی خوشه ویستی و لیبوردی و ناشتی و مافی جیاوازیوون و نازادی و جوانی دهکات، ئهم رومان به شیوهی (۱۵) به ش: دارپژراوه، گیتره وه له دهسپیک و به شه به راییه کاندا له ژیان و که سایه تی کاره کتیره سه ر که ییه کان ده دوت «عه تیف شه وکت» ی پاسه وانی زیندان و مه سه پره ی هاوسه ری، «موحسین رهمات» و زونه پره ی هاوسه ری، قاسم عه بدولجه باری موحاهید و به رپرسی زیندان و ده زگا ئه منییه کان و پرس و رووداوه کان زورتر په یوه ستن به شاری «کابل»، به تاییه تی دوی قوناعی داگیرکاری سؤقیه ت و ماوه ی حوکمرانی تالیبان، ده شی روماننوس له م رومانده دا سه بارت

«په رېسپلکه كاني كابل» رومانیکي «ياسمينه خه زرا» يه و «تارا شېخ عوسمان» له عه رېسپلکه وه کردوويه تی به کوردی، سه رته تا بو ناساندنی نووسه ری رومانکه هه ندی زانیاری له پيشه کييه که ی وهرگیتری کوردی هه لده هیتنجم: ناوی راسته قینه ی نووسه ری ئه م رومانه «محمه د مولسهول» ه، سالی ۱۹۵۵ له ناوچه ی «قنادسه» ی بیابانی شاری بشاری باشووری خورئاوای جه زائیر له دایک بووه، سالی ۱۹۷۵ چوته ئه کادییای سه ربازی له «شرشال»، دوی سی سال به پله ی ئه فسه ری سه ف ده رچووه، سالی ۲۰۰۰ وازی له ژیانی سوپا و ئه فسه ری هیتاوه و خوی بو نووسین ته رخان کردووه، محمه د مولسهول به زمانی فېرېنسی ده نووسیت و «ياسمينه خه زرا» ناوی هاوسه ره که یه تی، به م ناوه خوازراوه رومان و نووسینه کانی بلاوده کاته وه، له باره ی زمانی فېرېنسییه وه ده لی: له مندالییه وه هزم ده کرد بيمه شاعیر و وه ک «موتنه بی» به عه ربه ی بنووسم، بو ئه مه یش له لایه ن ماموستایانی

به مهینهت و چهرمه سهری و نه هامه تی خه لکی نه فغانستان، به تاییه تی «کابل» ی سهرده می حوکمرانی تالیبان سوودی له داتا و زانیاریه کانی رومانه کانی هه ربه ک له «خالید حسینی» و «عه تیق ره حیمی» وه رگرتبیت، چونکه محمه د مولسهول له دیمانه یه کدا ده لیت من هه رگیز سه فهرم بوئه و شار و ولاتانه نه کردووه که رومانم له باره یانه وه نووسیوه، یاسمینه خه زرا چون له مهینهت و نه هامه تی خه لکی کابل ددویت، هه ژاری به شپوه یه ک بالی به سهر کابل دا کیشاوه، شه قام و خانووه ویرانه کان و نه پارتمانه دارماو و ته نیوه کان، بهر مزگه وته کان پراوپرن له پیر و سوالکهر و سه قهت و خاوهن پیدایستی تاییهت، کاتی خه لک له نویت و وتاری هه یینی ته واو ده بن، موجهیده که مئه ندامه کان له بهر ده رگه ی مزگه وت چیروک و قاره مانیتی خویان بو خه لکی ده گپرنه وه، سه رزه مینی نه فغانستان جگه له گوره پانی جهنگ و کوشتارگه و گورستان، شتیکی تر نییه، زورجار موحسین رهماتی میردی زونه یه، که له بنه رهدا کوری بازرگانیتی به ناوبانگی کابوله، به شتیوازیکی نوستالیژی بیر له جوانی باخه گشتییه کانی کابولی کونی بهر له هیرشی سویای سؤقیهت ده کاته وه، باخه کانی کابل جیژوانگه ی کچ و کوره عاشقه کان بوو، شاری کابل پراوپر بوو له باخی گشتی، سینه ما، قاوه خانه، میوانخانه، چیتخانه ی جزراو جزور

و که بابخانه ی به ناوبانگ، ئیواران نه وه ی به کولان و گه ره که کانی کابل دا تپه ربویه، گویتی له موسیقا و گورانی ده بوو، هه میشه له ماله کانی کابل نامیری «ره بابه» ده ژنرا، ئیستا له سایه ی حوکمرانی تالیبان و جهنگ و کوشتارگه و هه ژاری و بیده رتانی، کابل بووه ته گورستانیک هه تا په رسته یلکه کانیش رووی تی ناکه ن، په رسته یلکه له م رومانه دا وه ک ناوونیشان، هه م گوزارشت له خودی په رسته یلکه ده کات وه ک بالنده یه کی ناسک و جوانی کچه ری، هه م له کچه جوانه کانی کابل که بهر له هه لگیرسانی جهنگ پؤل پؤل به شه قامه جوانه کانی کابل دا پیاسه یان ده کرد و به و په ری دلخوشییه وه پیده که نین.

من له م خویندنه وه یه دا هه ول ده ده م له خه سلتهت و هه لسه که وتی یه که یه که ی کاره کته ره کانی نه م رومانه بدویم، له هه مان کاتدا جهخت له سهر جوانی زونه یه ده که م، چونکه سیحری جوانی زونه یه و عیشقی عه تیق شه که وت و سوز و مهینه تی مه سه ره، به یه که وه له م رومانه دا به خولقیینه ری گرنگترین خالی سه رسورمیتی درامایی داده نریت، زونه یه، یان ژنه جوان و خانه دانه که ی موحسین، ژنه پاریزه ره و پیشتر بهر له هاتنی تالیبان داکوکی له مافی تافرهت ده کرد، به تاییه تی تافره تی نه فغانی، وه ک ژنیکی تازاد و سه ربه ست له گه ل میرده که یدا چیتی له خوشی و جوانی ژیان ده بیینی، ئیستا له خانویه کدا

ده ژین نیوه ی بهر هاوهن که وتووه و داته پیوه و (موحسین) یش داهاتی جارانی نه ماوه، له هه مان کاتدا له رووی سیکسییه وه مرؤقییتی نه زؤکه، زونه یه ته نیسا یه ک جار په چه و خپوه تی رهش ده پوشتیت و له سهر داوا ی «موحسین» ی میردی روو له شه قامه کانی کابل ده که ن و له ریگادا، له نزیک مزگه وتیک، موجهیده یکی تالیبان رایانده گریت و به خورتی موحسین ده نیرتته مزگه وت تا گوئی له وتاری هه یینی مه لا به شیر بگریت، زونه یه رهش له شه قامه که دا بو ماوه ی چند کاتژمیریک چاوه پروانی میرده که ی ده کات و له ژیر گه رما و گه رمایی بالا پووش و په چه و خپوه ته که ی به ریدا دل و ده روونی داده رمیت و له و کاته وه دوو چاری نه خوشی دلته نگی دیت، تالیبان بنکه یه کی کونی ته ندروستی دوا ی تالانکردنی وه ک شوینی بونه کان به کارده هیئن و له رژی له سیداره داندا خه لکی تیدا کۆده که نه وه، نه و رژه ی ژنیکیان به داوین پیس تومه تبار کرد و برباردرا له هه مان شوینی بنکه ته ندروستییه که به ربارانی بکه ن، موحسین دوودل بوو بچیت، یان نه چیت، کاتی زونه یه زانی که موحسین چووه ته بونه ی به ربارانکردنه که، په شوکا و دلی له موحسین شکا، پروای نه ده کرد موحسینی میردی له شوینی تاوا ناماده بیت و به شداری بونه ی تاوا بکات.

دهقی په رسته یلکه کانی کابل له گه ل نه وه ی کومه لیک رووداو و

کاره کتھری جوړاوجوړی له خو گرتووه، به لآم تیمایه ک که زیاتر خوړی دهسه پینیت، پیوهندی به ژیان و هه لسوکوهوتی «عه تیق شه وکته» هوه هیه، دهکری بلیم هم تیمایه دریژه به کردهی نووسین ددات، عه تیق شه کهوتی پاسه وانی زیندان، مرؤقیکی دوودله و له شه قامه کانی کابل دا ده گهریت «قامچی» هه کهی دهستی دهو شینیت و رقی له پیر و سوا لکه ره کانی کابل ده بووه و له هه مان کاتدا مه سه ره ی هاوسه ری نه خو شه و نه خو شیی هه کهی روژ له دوا ی روژ خراپتر ده بیت، به لآم عه تیق ده زانیت ژنه کهی کاتی خوړی فریای که وتوو و ته له زم و ساچمه ی هاوه نی له له شی ده رهیتاوه و عه تیق مه سه ره ی خو ش ده ویت، هه می شه بیر له نه خو شیی هه کهی ده کاته وه و به دوا ی چاره سه ره ده گهریت، نه گهرچی میرزا شای هاوړتی چندان جار هانی ددها که واز له ژنه نه خو شه کهی بهینیت و ژنیکی تر بخوا زیت، به لآم عه تیق به قسه ی ناکات و هه ول ددات بایه خ به ژنه نه خو شه کهی بدات، نه و ژنه ی له روژانی ته نگانه دا فریای که وتوو و چون ده بیت نیستا فراموشی بکات و ژنیکی تر بهینیت، عه تیقی پاسه وانی زیندان هه ندی شه و له و زیندانه چوله ده خه ویت و ناگه رپته وه ماله وه و مه سه ره دوودل ده بیت، نازیح هاوړتی هه کی کونی عه تیقه و ته مهنی به ره و پیری هه لده کشیت و زور جار بریار ددات کابل جی بهیلتیت و پروا و سه ری خوړی هه لبرگیت و قاسم عه بدو لجه باری

موجاهید کار به ده ستیکی توند و تیژه له گه ل پیاهه چه کداره کانی له شه قامه کانی کابل دا ده خولیته وه. من له م خویندنه وه یه دا تا نی سره هه ول م داوه هه ندی زانیاری له باره ی که سایه تی کاره کت ره کان و واقعی کابل بخه مه پروو، به لآم نه وه ی له م رو مانه دا گرنگه، چه مکی عیشق و جوانی به، عیشق چون له ریگه ی جوانی به وه مرؤف فریوده دات و به ره و شیتی و ته فرو تونا بوونی ده بات، به تایبه تی دوا ی نه وه ی زونه ی به کوشتنی «موحسین» ی میردی تومه تبار ده کریت و ده خریته زیندان و واده ی له سیداره دانی بو دیاری ده کریت، لیتره دا پرسیاره گرنگه که نه وه یه، ناخو زونه ی به بو میتره که ی ده کوژیت؟ له لایه ک موحسین دوو چاری پشیوی و سه رلیشی و اوی هاتوو و له گوړستانه کاندا ده گهریت، له لایه کی تر زونه ی به نوقمی دنیای خه موکی و دلته نگی بووه، له ماله وه ش په چه و خیتوه و بالا پوشه که ی له بهرنا کاته وه و به شتیوه یه ک موحسینی میردی ده بوغزینیت و حز ناکات گوتی له دهنگی بیت، زونه ی به جار جار له پر مه ی گریان ددات و ده قیژینیت، زور به ی کاره کت ره کانی هم رو مانه نیگه ران و شکست خوار دوون، به لآم عه تیق کاتی له زیندانه که دا چاوی به زونه ی به ده که ویت له شوینی خوړی داده رمیت، له ژیانیدا ژنی ناوا جوانی نه دیوه، زونه ی به تومه تبار کراو به قه تل! مه سه ره هه ست به هه لسوکوهوتی میتره که ی دهکات که وه ک جار ان نه ماوه، دواتر

بوړی ده رده که ویت، عاشقی ژنیکی بووه، ژنیکی واده ی له سیداره دانی بو دیاری کراوه، نه گهر هه میسان بگه رپته وه لای زونه ی به، ده شی هوی کوشتنی میتره که ی بو نه وه بگه رپته وه که به شداری له بو نه ی بهر دباران کردنی ژنه داوینپیسه که کردیت و به بهر دیک سه ری پیکا بیت، رهنگه نه مه گریمان به ک بیت، وپرای توو شبوونی به خه موکی و دلته راوکی، ناخر زونه ی به ی که چه پاریزه که نیستا ژنی موحسینه، له زانکو و به خو شه ویستی میردی به موحسین کردوو، نه ی هوکاری هم قه تل ه چییه، زونه ی به داکوکی له سه رجهم ژنه به دبه خته کانی نه فغانستان ده کرد و پروای ته واری به پیکه وه ژیان و مافی نافرته و نازادی و ریژگرتن له جیاوازی به کان هه بوو، نیستاش له ژیر سایه ی دهسه لاتی حوکمرانی تالیباند کابل بووه ته دوزه خیک و شه قامه کان له گوړستان نیکی ویران ده کن، عه تیق به شتیوه یه ک شه یدا و هه لو دای جوانی زونه ی به ده بیت، هه ول ددات هه رچونی بیت له م زیندانه پرگاری بکات و نه یه لیت له سیداره بدریت، ناخر ژنیکی ناوا جوان ده لیتی خوړی سه رزه مینه کی دلته نه مه میتره که ی خوړی کوشتوو! له کو تا ییدا مه سه ره ی ژنی عه تیق شه وکته که تا دیت نه خو شیی هه کی قورسترده بیت و هه ست دهکات نیسقانه کانی داده رزیت و ده بینیت میتره که ی چه شنی شیت عاشقی جوانی زونه ی به یه، بو به بریار ددات، به هه مان پوشاک و په چه و خیتوه تپوشی

ټه دهې ټه فسه رټكې را كړدوې
سوېاې جه زائيريه، دوای ۳۶ سال
ژيان له نيو ټوردوگا و سه ربا زگه كان،
دواچار برپارده دا ژيانې سوېاې جې
بهيتليت و خوي بو نووسين ته رخا
بكات.

سه رچاوه:

ناوې كتيب: په رسته پلکه كاني كابل

نوسينې: ياسمينه خه زرا

باپهت: رومان

وه رگيراني له عه ره بيه وه: تارا شتيخ

عوسمان

چاپي يه كهم: ۲۰۱۵

ناوه ندي غسه زه لنوس بو چاپ و

بلاو كړدنه وه

چاپخانه / تاران، په نجه ره

بچيته شويني زونه يره و له جياتي
ټه و له سيداره بدرت، ټه مه ده شي
به گرن گترين خالي درامايي
رومانه كه له قه لثم بدرت كه
مه سه ره له پيناو مي رده كه ي خوي
ده كاته قورباني و زونه يره له
سيداره دان رزگاري ده بيت، عه تيق
به زونه يره ده لني له زيندان ده ركه وه و
راكه و ناورمه ده ره وه، ټه مه نا ماژيه
بو ژنه كه ي «لووت» كاتي ناوړي
دايه وه بوو به ستوونيك له خوي،
به لام له كو تاييدا عه تيق چه شني
شيتيك به كووچه و كو لانه كاني
كابل ده كه وپت، وپل و سه رگه ردان
هر به ته و او ي هو شي له ده ست ده دا
و چه شني شيتيك به دو اي جواني
زونه يره ده ده گه رپت، چاوي به هر
ژنيكي خيه تپوش ده كه وپت و په چه
و روو به ندي هه لده داته وه و
واده زانيت زونه يره يه، ټيتر مندال و
توال به دو اي ده كه ون و پلوو كه به ردي
تيد ه گرن.

ده قې په رسته پلکه كاني كابل
وپراي ټه م تيما و با به تانه ي نا ماژهم
پي دان، ره نكه كاري له سه ر با به تي
تريش كور د بيت، به لام من زور تر
جه ختم له سه ر چه مكي عيشق و
جواني كرووه كه چون مرؤف به ره و
دارمان و شيتي و مه رگ
را ده ماليت، چونكه جواني هيتيكي
كوشنده ي شاراوه ي له گه ل خوي دا
هه لگرتووه، هم دل و ده روون
مه ست ده كا، هم زه بن و هو ش له
خسته ده با، ټيتر له م رومانه دا
عه تيق شه و كه وت به يه كيكي له
قوربانيه كاني عيشق و جواني
ده ژمير د ريت، ټه م تي كسته به ره مه ي